

DOI [https://doi.org/10.32405/2218-7650-7\(36\)-98-113](https://doi.org/10.32405/2218-7650-7(36)-98-113)
УДК 378.6:61(477):004

Тітова Анастасія В'ячеславівна,
аспірантка кафедри педагогічної майстерності
та менеджменту імені І. А. Зязюна
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
Полтава, Україна.
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1847-7993>
gordienkoasia@gmail.com

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОДНА З ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Анотація. У статті розглянуто одну з педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів – розвиток інформаційно-освітнього середовища медичних закладів вищої освіти. Розглянуто основні підходи до такої інноваційної діяльності, міру дослідженості проблематики у педагогічній галузі, принципи організації інформаційного наповнення веб-сайту та важливість вибору освітнього контенту. Сформульовано авторське визначення процесу розвитку інформаційно-освітнього середовища медичних закладів вищої освіти. Виділено ряд основних функцій веб-сайту закладу вищої освіти, факультету, кафедри, такі, як: інформаційна, професійно-орієнтувальна, інтеграційна, інтерактивна, розвивальна, культуроформувальна. Зазначається, що з метою розвитку інформаційно-освітнього середовища медичних ЗВО доцільним буде вдосконалення інформаційної інфраструктури веб-сайтів медичних ЗВО, факультетів, кафедр. Насамперед, розроблено педагогічні рекомендації, які розкривають нові підходи для підвищення якості професійної підготовки майбутніх сімейних лікарів, а також для підвищення якості освітніх послуг, які надаються медичними ЗВО в умовах сучасного інформаційного суспільства. Розкрито важливість адаптивного представлення навчальних матеріалів на веб-сайтах кафедр, персональних веб-сайтах викладачів, дистанційних курсах, що уможлиблює індивідуалізацію навчання студентів, забезпечує підтримку у виконанні поставлених навчальних завдань та реалізації інтелектуального аналізу рішень з інтерактивним зворотним зв'язком. Розглянуто технології, котрі можуть суттєво заощадити час викладача, посилити управлінські та комунікативні аспекти освітнього процесу.

Ключові слова: інформаційно-освітнє середовище; персональні веб-сайти; професійна компетентність; майбутні сімейні лікарі; медичний заклад вищої освіти.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Формування професійної компетентності у контексті становлення майбутнього сімейного лікаря як надзвичайно важливої ланки інформаційного суспільства потребує обґрунтування інтегрованої моделі й удосконалення змісту, структури, форм, методів і середовища професійної підготовки студентів-медиків для виконання лікарської діяльності, зокрема виокремлення педагогічних умов формування їхньої професійної компетентності з використанням веб-технологій, оскільки серед інновацій у сучасному освітньому процесі, які набувають останнім часом популярності, помітну роль відіграють заняття, організовані за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень (зокрема, це Д. Белл, А. Вербицький, Т. Вороніна, І. Гуменна, О. Гуменюк, Р. Гуревич, К. Делегей, Н. Жаркова, Т. Закусилова, О. Наливайко, К. Колін, Т. Тихонова та ін.) виявляє принципово різні підходи до визначення педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів. Потенціал веб-технологій висвітлено в низці дисертаційних досліджень (це такі автори, як В. Андрієвська, А. Коломієць, К. Колос, Н. Лобач, Ю. Ткаченко та ін.). Водночас проблематика обґрунтованості педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій ще потребує студіювання. Комплексне обґрунтування педагогічних умов та складових професійної компетентності сімейного лікаря дасть змогу, на нашу думку, визначити освітньо-кваліфікаційні вимоги до майбутніх сімейних лікарів у процесі інтеграції освітнього медичного простору до європейських стандартів.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою цієї статті є розгляд основних підходів до розвитку інформаційно-освітнього середовища медичних закладів вищої освіти у контексті формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій.

Основними **завданнями** статті є: обґрунтування необхідності розвитку інформаційно-освітнього середовища у закладах вищої медичної освіти як однієї з педагогічних умов у процесі формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів, дослідження актуальності

введення інноваційної діяльності у медичних ЗВО, розгляд основних концептуальних засад наповненості освітнього середовища.

3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Перейдімо до наукового обґрунтування однієї з педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій – *розвитку інформаційно-освітнього середовища медичних закладів вищої освіти.*

Підґрунтям для її виокремлення послугувало розуміння інформаційно-освітнього середовища ЗВО як єдиного інформаційно-освітнього простору, побудованого за допомогою інтеграції інформації на традиційних та електронних носіях, комп'ютерно-телекомунікаційних технологій взаємодії, що містить віртуальні бібліотеки, розподілені бази даних, має оптимально структурований навчально-методичний комплекс, а також розширений апарат дидактики, у якому діють принципи нової педагогічної системи [3].

Великий інтерес у межах нашого дослідження становить позиція Г. Білецької, яка зазначає, що інформаційно-освітнє середовище ЗВО може складатися з таких середовищ: мережеве, інтерактивне, віртуальне навчальне, дистанційного навчання, модульне динамічне об'єктно-орієнтоване. Учена коротко характеризує їх:

- *мережеве середовище навчання (networked learning environment)* – це створення зв'язків, взаємодії між студентами та ресурсами завдяки використанню ІКТ, сервісів Інтернету;
- *інтерактивне навчальне веб-середовище (interactive environment)* – середовище, яке ґрунтується на веб-технологіях і підтримує структуровану взаємодію між членами навчальної спільноти;
- *віртуальне навчальне середовище (virtual learning environment)* – інформаційні ресурси, які узгоджуються з процесами комунікації та діяльності (утворюючи цілісність), інтегруються в єдину систему, за допомогою якої підтримується та спрямовується осмислене самостійне навчання;
- *середовище дистанційного навчання (distance learning environment)* є схематизованою моделлю педагогічного процесу з побудовою навчальних курсів на базі веб-технологій;
- *модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище навчання (modular object-oriented dynamic learning environment)* – програмний комплекс для організації навчання з використанням дистанційних веб-технологій [3].

Аналіз досліджень Н. Кононец [10] доводить, що центральним елементом інформаційно-освітнього середовища ЗВО є його веб-система:

офіційний веб-сайт ЗВО, веб-сайти факультетів, кафедр та інших структурних підрозділів, веб-сайти бібліотеки, дистанційного навчання, інтерактивні групи в соціальних мережах, центри тестування, медіа- та відеоресурси, посилання на які знаходяться на офіційному веб-сайті, тощо.

Як слушно зазначає Т.Павленко, переваги веб-системи ЗВО як інструменту забезпечення освітньої та наукової діяльності очевидні: дешевизна, загальнодоступність, інформаційна мобільність, інтерактивність. На практиці це актуалізує перетворення веб-сайтів ЗВО з набору статичних офіційних сторінок на потужні інтегровані інформаційні системи, засновані на сучасних веб-технологіях [17].

Однак аналіз веб-систем вітчизняних ЗВО, які здійснюють підготовку майбутніх сімейних лікарів, зафіксував певні недоліки (малоінформативність у контексті корисного дидактичного забезпечення, відсутність сайтів кафедр, електронної бібліотеки, системи електронного навчання, порушення ергономічних вимог, відсутність зворотного зв'язку, електронних освітніх ресурсів для дистанційного навчання тощо), що доводить необхідність їх розвитку для забезпечення якості процесу формування професійної компетентності студентів-медиків.

В. Биков зазначає, що загальною тенденцією розвитку сучасних інформаційно-освітніх середовищ ЗВО є поступовий перехід до парадигми рівного доступу до якісної освіти, що є можливим завдяки сучасним веб-технологіям для формування відкритого навчального середовища [2].

Розвиток інформаційно-освітнього середовища медичних ЗВО розглядатимемо як процес удосконалення веб-системи ЗВО завдяки розробленню веб-сайтів кафедр, персональних веб-сайтів викладачів, дистанційних курсів.

Як зазначають О.Березко (2010) [1], В. Биков (2010) [2], П. Жежнич (2010) [1], Н. Кононец (2016) [11], М. Пальчук (2007), А. Пелещин (2010) [1], нині актуальні тенденції розвитку глобального інформаційно-освітнього середовища зорієнтовують на дотримання певних вимог, підходів, принципів та інструментів для розроблення веб-систем для освіти. Учені виокремили перелік домінантних принципів, яких слід дотримуватися під час проектування та розроблення веб-сайту ЗВО, факультету, кафедри тощо.

Отже, *принципами проектування та розроблення веб-сайту (ЗВО, факультету, кафедри) є: аналіз розвитку Всесвітньої павутини та сайтів-аналогів; постійна бета-версія; забезпечення каналу одержання зворотного зв'язку; постійний аналіз статистики; використання перевірених рішень та передових веб-технологій; якісний дизайн; позиціонування у глобальних пошукових системах; багатомовність; орієнтованість на рекламні кампанії; орієнтованість на мобільні пристрої; інтеграція у популярні веб-спільноти;*

максимальне використання наявних внутрішніх ресурсів ЗВО (О. Березко, А. Пелецишин, П. Жежнич, 2012) [1].

У контексті розвитку інформаційно-освітніх середовищ медичних ЗВО важливими є *принципи організації інформаційного наповнення веб-сайту*, сформульовані у монографічному дослідженні «Процеси управління інтерактивними соціальними комунікаціями в умовах розвитку інформаційного суспільства» (А. Пелецишин, Ю. Серов, О. Березко, О. Пелецишин, О. Тимовчак-Максимець, О. Марковець):

- *орієнтація «назовні»* – інформаційне наповнення і структура веб-сайту має задовольняти потреби «зовнішніх» користувачів, формуючи інформаційний образ ЗВО (факультету, кафедри);

- *мультимедійність* – ілюстрування текстового контенту різними мультимедійними вставками там, де це можливо і доцільно;

- *відповідність інформаційного контенту стандартам W3C* для адекватного його трактування пошуковими системами та браузерами користувачів (викладачів, студентів, абітурієнтів тощо);

- *позиціонування інформаційного контенту у глобальних пошукових системах* – використання відомих прийомів, які уможливають підвищення видимості окремих елементів контенту веб-сайту у різних пошукових системах;

- *синдикація інформаційного наповнення* шляхом розроблення низки RSS-каналів новин, зокрема для різних розділів веб-сайту;

- *використання сучасних веб-спільнот для транслявання інформації* (крос-постинг новин ЗВО у блоги та соціальні мережі) (А. Пелецишин, Ю. Серов, О. Березко, О. Пелецишин, О. Тимовчак-Максимець, О. Марковець, 2012) [1].

На підставі аналізу досліджень науковців (зокрема, це О. Буряк, Т. Саприкіна (2014) [5], Н. Інькова, Е. Зайцева, Н. Кузьміна, С. Толстих (2002) [8], Н. Кононец (2016) [11] та ін.) можна виділити ключові *функції* веб-сайту ЗВО, факультету, кафедри:

- *інформаційна* – забезпечує надання відкритого доступу до інформації про ЗВО, факультет, кафедру, а також доступ до навчального контенту (відкритого або за допомогою реєстрації на відповідному електронному ресурсі);

- *професійно-орієнтувальна* – забезпечує орієнтацію на профіль професійної діяльності користувача веб-сайту;

- *інтеграційна* – забезпечує реалізацію внутрішніх системних зв'язків у межах офіційного веб-сайту та дочірніх веб-сайтів (факультетів, кафедр, інших структурних підрозділів тощо);

- *інтерактивна* – забезпечує організацію підтримки зворотного зв'язку, а також зв'язок із зовнішнім інформаційним простором;
- *координувальна* – забезпечує можливість фіксувати і представляти у взаємозв'язку контент, адресований різним користувачам веб-сайту;
- *розвивальна* – забезпечує можливість розвитку професійної компетентності, інтелекту, особистісних якостей, креативності як студентів, так і науково-педагогічних кадрів ЗВО;
- *культуроформувальна* – забезпечує можливість формування культури (загальної, професійної), зокрема інформаційної.

З метою розвитку інформаційно-освітніх середовищ медичних ЗВО доцільним є вдосконалення *інформаційної інфраструктури веб-сайту медичних ЗВО, факультету, кафедри*.

В аналізованому аспекті варто апелювати до досліджень Т. Білоочко (2011) [4], А. Варданян (2017) [6], І. Герасименко, В. Франчука (2012) [20], Ю. Триуса, І. Стеценко, Л. Оксамитної (2010) [21], Р. Горбатюка (2013) [7], О. Козлова, О. Тимчука (2015) [9], О. Муковоза (2015) [15], С. Новописьменного (2016) [16], ґрунтовне осмислення яких дало можливість дійти висновку про те, що під час проектування та розроблення інформаційної інфраструктури веб-сайту медичних ЗВО, факультету, кафедри доцільно дотримуватися блочної структури. Завдяки узагальненню й систематизації напрацювань учених можна сформулювати *рекомендації щодо вдосконалення інформаційної інфраструктури веб-сайту медичних ЗВО, факультету, кафедри*:

1) веб-сайт медичного ЗВО, факультету, кафедри має містити такі складові: *блок загальної інформації* (коротка характеристика певного структурного підрозділу, історія факультету чи кафедри, ліцензії, освітні програми тощо); *блок науково-педагогічного складу структурного підрозділу ЗВО* (коротка інформація про викладачів, контакти для зворотного зв'язку, посилання на персональні веб-сайти викладачів); *блок навчальної роботи* (найбільш представницький та потужний за інформаційним наповненням: дидактичне забезпечення дисциплін, які вивчають студенти-медики, електронні освітні ресурси, система дистанційного навчання, електронні бібліотеки тощо); *блок інформаційно-методичної роботи науково-педагогічних працівників* (інформаційний супровід інноваційної й експериментальної діяльності, методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів, щодо роботи у середовищі дистанційного навчання, відеоресурси, мультимедіа тощо); *блок наукової роботи* (інформація про правила написання й оформлення науково-дослідницьких, пошукових та курсових робіт, результати виконання наукових досліджень, конференції, науково-практичні семінари тощо); *блок виховної роботи* (інформування

користувачів веб-сайту про позанавчальну виховну роботу, виховні заходи, соціально-гуманітарна діяльність структурного підрозділу); *блок новин* (повідомлення, опис подій, що відбулися у певному структурному підрозділі, а також тих, які плануються, тощо); *інтерактивний блок* (організація спілкування, онлайн консультування студентів, спілкування з лікарями, форуми, чати тощо); *мультимедійний блок* (фотогалерея, відео про структурний підрозділ, віртуальні екскурсії тощо);

2) під час створення веб-сайту кафедри чи іншого структурного підрозділу слід дотримуватися таких етапів: *планування* (дослідження процесів, що підлягають автоматизації, визначення цільової аудиторії та потреб користувачів, проектування інтерфейсу, функціональних елементів, навігація, підбір контенту, вибір системи керування контентом – орієнтація на безкоштовні Wordpress, Joomla, Drupal, Moodle, особлива увага – головній сторінці веб-сайту та її контенту); *реалізація* (безпосереднє створення веб-сайту та наповнення його інформаційно-освітнім контентом); *тестування* (тестування робочої здатності, а також тестування на зручність користування інтерфейсом: перевіряється, як функціонує веб-сайт, із застосуванням різних браузерів та комп'ютерних девайсів, оцінюється час завантаження сторінок, відкриття різних елементів тощо); *публікація* (публікація веб-сайту в Інтернеті: вибір хостингу, інтернет-провайдера, доменного імені); *рекламування веб-сайту* (пошукова оптимізація, контекстна, медійна реклама); *супровід веб-сайту* (постійне оновлення контенту, розміщення актуальної інформації, новини, поліпшення дизайну тощо);

3) доцільним є створення *персональних веб-сайтів*, призначених для супроводу освітнього процесу та дистанційної комунікації (інтерактивності) між викладачем та студентами-медиками, *структура* яких містить персональну інформацію про викладача (портфолію), його навчально-методичну та наукову діяльність, навчально-методичні матеріали з дисциплін професійної підготовки, які він викладає, фотогалерею, посилання на дистанційні курси, організований інтерактив; для створення персональних веб-сайтів викладачів можна рекомендувати використовувати безкоштовні хостинги <http://www.webnode.com.ua/>, <https://www.jimdo.com/>, <https://wix.com/>, <https://sites.google.com/> та інші доступні в Інтернеті сервіси;

4) за відсутності у медичному ЗВО веб-сайту дистанційного навчання рекомендуємо створити власні дистанційні курси для вивчення дисциплін за допомогою веб-сервісу Google Sites.

Стосовно останньої рекомендації нашу увагу привернула позитивна практика розроблення дистанційних курсів, висвітлена у працях вітчизняних науковців М. Гриньової [6], Н. Кононец (2013 [10], 2015 [12], 2016 [11], 2018

[13]), Ю. Линника [14], В. Сидорова (2017) [19]. погоджуємося з ученими, що Google Sites, як платформа для розроблення дистанційних курсів для дистанційного навчання, дає змогу за допомогою веб-технологій зробити інформацію доступною для студентів, які її потребують. Викладачі, як адміністратори веб-сайту, можуть працювати спільно, додавати інформацію з різних додатків Google, наприклад, Документи Google, Таблиці Google, Малюнки Google, Презентації Google, Календар Google, Форми Google, YouTube та з інших додатків, які можуть бути підключені до Диска Google (наприклад, для побудови схем, діаграм, ментальних карт тощо). Викладач, автор дистанційного курсу може запрошувати інших користувачів для спільної роботи над веб-сайтом, контролювати їх доступ до навчальних матеріалів, організовувати онлайн опитування та тестування, спільне редагування певного документа тощо. Науковці акцентують увагу на тому, що веб-сайт, створений на сервісі Google Sites як дистанційний курс, може бути використаний у private-режимі з обмеженим доступом до інформації, відкриття якого здійснюється лише автором курсу (Н. Кононец [10], Ю. Линник [14]).

З метою практичної реалізації другої педагогічної умови вважаємо за доцільне проведення на кафедрах ЗВО, які здійснюють підготовку майбутніх сімейних лікарів, **круглих столів** типу «Веб-сайт кафедри – крок до якісної медичної освіти», «Розкручуємо веб-сайт», «Шляхи вдосконалення веб-сайту кафедри медичного вишу», «7 кроків до якісного веб-сайту», «Як створити персональний веб-сайт викладача» тощо, на які запросити фахівців з інформаційних технологій (веб-розробників, програмістів). Під час організації та проведення круглих столів варто використовувати методи висловлення думок і вибору позицій (шкалу думок, мікрофон, коло ідей), методи організації обговорень та дискусій (акваріум, інтерактивну дискусію, пошук рішення), метод міні-дослідження [9].

4. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

У процесі дослідження використовувалися теоретичні методи: вивчення, аналіз, систематизація й узагальнення наукової і методичної літератури з проблеми формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів під час навчання у закладах вищої медичної освіти. Застосовувалися також методи аналізу складових розвитку інформаційно-освітнього середовища та прогнозування його впливу на розвиток майбутньої професійної кар'єри сімейних лікарів.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

Унаслідок педагогічного дослідження здійснено аналіз сутності педагогічної умови формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів, зокрема розвитку інформаційно-освітнього середовища медичних закладів вищої освіти. Виокремлено основні підходи до такої інноваційної діяльності, досліджено міру вивченості проблематики у педагогічній галузі, виділено принципи організації інформаційного наповнення веб-сайту та важливість вибору освітнього контенту. Означено авторське визначення поняття розвитку інформаційно-освітнього середовища медичних закладів вищої освіти. Виділено ряд основних функцій веб-сайту закладів вищої освіти, факультету, кафедри, такі, як: інформаційна, професійно-орієнтувальна, інтеграційна, інтерактивна, розвивальна, культуроформувальна. Розроблено педагогічні рекомендації, які розкривають нові підходи для підвищення якості професійної підготовки майбутніх сімейних лікарів завдяки удосконаленню інформаційно-освітнього середовища.

6. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Отже, розвиток інформаційно-освітніх середовищ медичних ЗВО, як одна з педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій, є процесом удосконалення веб-системи ЗВО завдяки розробленню веб-сайтів кафедр, персональних веб-сайтів викладачів, дистанційних курсів. У цьому контексті веб-технології розкривають нові підходи для підвищення якості професійної підготовки майбутніх сімейних лікарів, а також якості освітніх послуг, які надаються медичними ЗВО в умовах сучасного інформаційного суспільства. Адаптивне представлення навчальних матеріалів на веб-сайтах кафедр, персональних веб-сайтах викладачів, дистанційних курсах дає змогу здійснити індивідуалізацію навчання студентів, забезпечує підтримку щодо виконання поставлених навчальних завдань та реалізації інтелектуального аналізу рішень з інтерактивним зворотним зв'язком. Такі технології можуть суттєво заощадити час викладача, посилити управлінські та комунікативні аспекти освітнього процесу.

Перспективою подальшого дослідження можуть бути наукові розвідки щодо пошуку альтернативних методів поліпшення освітнього середовища в процесі формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів.

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] О. Л. Березко, А. М. Пелещишин, П. І. Жежнич, «Концепція створення веб-сайта Національного університету “Львівська політехніка”», *Вісник Національного ун-ту “Львівська політехніка”*. Львів, Україна, № 731, с. 57–65, 2012. (Серія «Інформатизація вищого навчального закладу»).
- [2] В. Ю. Биков, «Відкрите навчальне середовище та сучасні мережні інструменти систем відкритої освіти», *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Київ, Україна, № 9, с. 9–15, 2010. (Серія «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання»).
- [3] Г. А. Білецька, «Сучасні інформаційні освітні середовища та їх застосування у професійній екологічній освіті», *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць*. Запоріжжя, Україна, вип. 22(75), с. 74–81, 2012.
- [4] Т. В. Білоочко, «Інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу», *Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі: на III наук.-практ. конф. (18–20 жовт. 2011 р.)*; *Нац. ун-т “Львівська політехніка”*. Львів, Україна: Вид-во Львів. політехніки, 2011, с. 6–9.
- [5] О. О. Буряк, Т. Г. Саприкіна, «Значення веб-сайтів навчального закладу задля формування єдиного інформаційного освітнього простору», *Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор: на Міжнар. наук.-практ. конф. (Ялта, 20–21 берез. 2014 р.)*. Ялта, Україна: РВНЗ КГУ, 2014, ч. 1, с. 48–52.
- [6] А. О. Варданян, «Формування професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх лікарів», дис. канд. наук. Хмельницький, Україна, 2017, 285 с.
- [7] Р. М. Горбатюк, «Web-сайт, як основа інформаційної інфраструктури навчального закладу», *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво*. Луцьк, Україна: Вид-во Луцького нац. техн. ун-ту, № 11, с. 193–198, 2013.
- [8] Н. А. Инькова, Е. А. Зайцева, Н. В. Кузьмина, С. Г. Толстых, *Создание Web-сайтов*. Тамбов, Россия: Изд-во Тамбов. гос. техн. ун-та, ч. 5, 56 с., 2002.
- [9] О. Є. Козлов, О. В. Тимчук, *Функціонування сайту установи (закладу) освіти. Рекомендації працівникам районних (міських) методичних кабінетів (науково-методичних центрів), відповідальним за координацію освітнього веб-простору, адміністраторам сайтів установ та закладів освіти*. Полтава, Україна: ПОІППО, 2015, 24 с.
- [10] Н. В. Кононец, «Інформаційно-освітнє середовище як дидактична основа для ресурсно-орієнтованого навчання студентів в аграрному коледжі», *Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць*. Полтава, Україна: Вид-во ПНПУ, вип. 12, с. 129–135, 2013.

- [11] Н. В. Кононець, М. В. Гриньова, «Мережеве співробітництво ВНЗ – шлях до якісної дистанційної освіти», на *Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. «Неперервна педагогічна освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи»*, (Умань, 22 квіт. 2016 р.). Умань, Україна: ФОП Жовтий, 2016, с. 53–57.
- [12] Н. В. Кононець, «Створення дистанційних курсів для ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу в коледжі», на *Міжнар. інтернет-конф. «Неперервна освіта в педагогічних ВНЗ: стан, проблеми, перспективи»*, (Умань, 24 квіт. 2015 р.). Умань, Україна, 2015, с. 55–58.
- [13] Н. В. Кононець, В. О. Балюк, *Дистанційний курс для вивчення дисципліни «Основи алгоритмізації та програмування» в сучасних коледжах. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: на II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.* Полтава, Україна: КУЕП ПДАА, 2018. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://rbl3d.forumotion.me/t139-topic>
- [14] Ю. М. Линник, *Засоби дистанційного навчання.* Луцьк, Україна: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013, 48 с.
- [15] О. П. Муковіз, «Вибір системи управління контентом при створенні сайту системи неперервної освіти вчителів початкової школи. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти», *Наукові записки Рівненського держ. гуманітар. ун-ту: зб. наук. праць.* Рівне, Україна: РДГУ, вип. 12(55), ч. 2, с. 513–522, 2015.
- [16] С. А. Новописьменний, «Формування базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін», дис. канд. наук. Кіровоград, Україна, 2016, 302 с.
- [17] Т. Б. Павленко, «Шляхи підвищення рейтингу Харківського національного медичного університету в освітньому просторі», *Інноваційні технології в системі професійної підготовки студентів в ХНМУ: на XLVIII навч.-метод. конф. (10 груд. 2014 р., м. Харків)*; Ред. кол.: В. Д. Марковський та ін. Харків, Україна, ХНМУ, 2014, № 5, с. 174–176.
- [18] О. І. Пометун, *Інтерактивні методики та система навчання.* Київ, Україна: Шкільний світ, 2007, 112 с.
- [19] В. І. Сидоров, «Дистанційне навчання у системі кроскультурної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму», *зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини*, вип. 2, ч. 2, с. 217–226, 2017.
- [20] Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук, *Система електронного навчання ВНЗ на базі Moodle*, Ю. В. Триуса, Ред. Черкаси, Україна, 2012, 220 с.

- [21] Ю. В. Триус, І. В. Стеценко, Л. П. Оксамитна, *Використання системи електронного навчання Moodle для контролю і оцінювання навчальної діяльності студентів ВНЗ*, Ю. В. Триуса, Ред. Черкаси, Україна: МакЛаут, 2010, 200 с.

DEVELOPMENT OF THE INFORMATIONAL AND EDUCATIONAL MEDIA OF HIGHER EDUCATION MEDICAL INSTITUTIONS

Anastasia Titova,

postgraduate student of the department
of pedagogical mastership and management named after I. A. Zyazyun
Poltava National Pedagogical University named after V. G. Korolenko,
Poltava, Ukraine.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1847-7993>
gordienkoasia@gmail.com

Abstract: the article describes the pedagogical condition of forming the professional competence of future family physicians, the development of informational and educational environments of medical institutions of higher education. The main approaches to such innovation activity, the degree of studying problems in the pedagogical field, the principles of organizing the information content of the website and the importance of choosing educational content are considered in this article. Formulated author's definition of the development of the informational and educational environment of medical institutions of higher education. A number of basic functions of the higher educational institutions website, faculty, department are highlighted: informational function, professional-orientation function, integration function, interactive function, developmental function, cultforming function. In order to develop the information and educational environments of medical institutes, it is expedient to improve the information infrastructure of the website of the health care center, faculty, department. Pedagogical recommendations have been developed to reveal new approaches to improving the quality of the training of future family doctors, as well as the improvement of the quality of educational services provided by health care organizations in the conditions of the modern information society. Adaptive presentation of educational materials on the web-sites of chairs, personal web-sites of teachers, distance learning courses makes it possible to individualize students' training, provides support in solving the set educational tasks and implementation of intellectual analysis of solutions with interactive feedback. It is suggested that such technologies can greatly save time for the teacher, to strengthen the managerial and communicative aspects of the educational process.

Key words: information and educational environment; personal websites; professional competence; future family doctors; medical institution of higher education.

РАЗВИТИЕ ИНФОРМАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ МЕДИЦИНСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК ОДНО ИЗ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СЕМЕЙНЫХ ВРАЧЕЙ

Титова Анастасия Вячеславовна,
аспирантка кафедры педагогического мастерства
и менеджмента имени И. А. Зязюна
Полтавского национального педагогического
университета имени В. Г. Короленко,
Полтава, Украина.
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1847-7993>
gordienkoasia@gmail.com

Аннотация. В статье рассматривается одно из педагогических условий формирования профессиональной компетентности будущих семейных врачей – развитие информационно-образовательной среды медицинских учреждений высшего образования. Рассмотрены основные подходы к такой инновационной деятельности, степень изученности проблематики в педагогической области, принципы организации информационного наполнения сайта и важность выбора образовательного контента. Сформулировано авторское определение процесса развития информационно-образовательной среды медицинских учреждений высшего образования. Выделен ряд основных функций сайта учреждения высшего образования, факультета, кафедры, таких, как: информационная, профессионально-ориентирующая, интеграционная, интерактивная, развивающая, культууроформирующая. Отмечается, что с целью развития информационно-образовательной среды медицинских УВО целесообразным будет совершенствование информационной инфраструктуры веб-сайтов медицинских УВО, факультетов, кафедр. Прежде всего, разработаны педагогические рекомендации, которые раскрывают новые подходы для повышения качества профессиональной подготовки будущих семейных врачей, а также для повышения качества образовательных услуг, предоставляемых медицинскими УВО в условиях современного информационного общества. Раскрыта важность адаптивного представления учебных материалов на веб-сайтах кафедр, персональных сайтах преподавателей, дистанционных курсах, что делает возможным

индивидуализацию обучения студентов, обеспечивает поддержку в выполнении поставленных учебных заданий и реализации интеллектуального анализа решений с интерактивной обратной связью. Рассмотрены технологии, которые могут значительно сэкономить время преподавателя, усилить управленческие и коммуникативные аспекты образовательного процесса.

Ключевые слова: информационно-образовательная среда; персональные сайты; профессиональная компетентность; будущие семейные врачи; медицинское учреждение высшего образования.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] O. L. Berezko, A. M. Peleshchyshyn, P. I. Zhezhnych, «Kontseptsiiia stvorennia veb-saita Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"», Visnyk Natsionalnoho un-tu "Lvivska politekhnika". Lviv, Ukraina, № 731, s. 57–65, 2012. (Seriiia «Informatyzatsiia vyshchoho navchalnoho zakladu»).
- [2] V. Yu. Bykov, «Vidkryte navchalne seredovyshche ta suchasni merezhni instrumenty system vidkrytoi osvity», Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Kyiv, Ukraina, № 9, s. 9–15, 2010. (Seriiia «Kompiuterno-orientovani systemy navchannia»).
- [3] H. A. Biletska, «Suchasni informatsiini osvitni seredovyshcha ta yikh zastosuvannia u profesiinii ekolohichnii osviti», Pedagogika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh: zb. nauk. prats. Zaporizhzhia, Ukraina, vyp. 22(75), s. 74–81, 2012.
- [4] T. V. Bilochko, «Informatiino-osvitnie seredovyshche vyshchoho navchalnoho zakladu», Innovatsiini kompiuterni tekhnolohii u vyshchii shkoli: na III nauk.-prakt. konf. (18–20 zhovt. 2011 r.); Nats. un-t "Lvivska politekhnika". Lviv, Ukraina: Vyd-vo Lviv. politekhniky, 2011, s. 6–9.
- [5] O. O. Buriak, T. H. Saprykina, «Znachennia veb-saitiv navchalnoho zakladu zadlia formuvannia yedynoho informatsiinoho osvitnoho prostoru», Tendentsii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini: yevropeyskyi vektor: na Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Ialta, 20–21 berez. 2014 r.). Yalta, Ukraina: RVNZ KHU, 2014, ch. 1, s. 48–52.
- [6] A. O. Vardanian, «Formuvannia profesiino-movlennievoi kompetentnosti maibutnikh likariv», dys. kand. nauk. Khmelnytskyi, Ukraina, 2017, 285 s.
- [7] R. M. Horbatiuk, «Web-sait, yak osnova informatsiinoi infrastruktury navchalnoho zakladu», Kompiuterno-intehrovani tekhnolohii: osvita, nauka, vyrobnytstvo. Lutsk, Ukraina: Vyd-vo Lutskoho nats. tekhn. un-tu, № 11, s. 193–198, 2013.
- [8] N. A. Ynkova, E. A. Zaitseva, N. V. Kuzmyna, S. H. Tolstkh, Sozdanye Web-saitov. Tambov, Rossyia: Yzd-vo Tambov. hos. tekhn. un-ta, ch. 5, 56 s., 2002.

- [9] O. Ye. Kozlov, O. V. Tymchuk, Funktsionuvannia сайту установи (закладу) освіти. Rekomendatsii pratsivnykam raionnykh (miskykh) metodychnykh kabinetiv (naukovo-metodychnykh tsestriv), vidpovidalnym za koordynatsiiu osvitnoho veb-prostoru, administratoram saitiv ustanov ta zakladiv osvity. Poltava, Ukraina: POIPPO, 2015, 24 s.
- [10] N. V. Kononets, «Informatsiino-osvitnie seredovyshe yak dydaktychna osnova dlia resursno-oriietovanoho navchannia studentiv v aharnomu koledzhi», Vytoky pedahohichnoi maisternosti: zb. nauk. prats. Poltava, Ukraina: Vyd-vo PNP, vyp. 12, s. 129–135, 2013.
- [11] N. V. Kononets, M. V. Hrynova, «Merezheve spivrobitnytstvo VNZ – shliakh do yakisnoi dystantsiinoi osvity», na Vseukr. nauk.-prakt. Internet-konf. «Neperervna pedahohichna osvita v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy», (Uman, 22 kvit. 2016 r.). Uman, Ukraina: FOP Zhovtyi, 2016, s. 53–57.
- [12] N. V. Kononets, «Stvorennia dystantsiinykh kursiv dlia resursno-oriietovanoho navchannia dystsyplin kompiuternoho tsykladu v koledzhi», na Mizhnar. Internet-konf. «Neperervna osvita v pedahohichnykh VNZ: stan, problemy, perspektyvy», (Uman, 24 kvit. 2015 r.). Uman, Ukraina, 2015, s. 55–58.
- [13] N. V. Kononets, V. O. Baliuk, Dystantsiinyi kurs dlia vyvchennia dystsypliny «Osnovy alhorytmizatsii ta prohramuvannia» v suchasnykh koledzhakh. Resursno-oriietovane navchannia v «3D»: dostupnist, dialoh, dynamika: na II Vseukr. nauk.-prakt. Internet-konf. Poltava, Ukraina: KUEP PDAA, 2018. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://rbl3d.forumotion.me/t139-topic>
- [14] Yu. M. Lynnyk, Zasoby dystantsiinoho navchannia. Lutsk, Ukrain: Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2013, 48 s.
- [15] O. P. Mukoviz, «Vybir systemy upravlinnia kontentom pry stvorenni сайту systemy neperervnoi osvity vchyteliv pochatkovoї shkoly. Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity», Naukovi zapysky Rivnenskoho derzh. humanitar. un-tu: zb. nauk. prats. Rivne, Ukraina: RDHU, vyp. 12(55), ch. 2, s. 513–522, 2015.
- [16] S. A. Novopysmennyi, «Formuvannia bazovykh kompetentnosti maibutnykh uchyteliv z osnov zdorovia u protsesi vyvchennia profesiino oriietovanykh dystsyplin», dys. kand. nauk. Kirovohrad, Ukraina, 2016, 302 s.
- [17] T. B. Pavlenko, «Shliakhy pidvyshchennia reitynhu kharkivskoho natsionalnoho medychnoho universytetu v osvitnomu prostori», Innovatsiini tekhnolohii v systemi profesiinoi pidhotovky studentiv v KhNMU: na XLVIII navch.-metod. konf. (10 hrud. 2014 r., m. Kharkiv); Red. kol.: V. D. Markovskiy ta in. Kharkiv, Ukraina: KhNMU, 2014, № 5, s. 174–176.
- [18] O. I. Pometun, Interaktyvni metodyky ta systema navchannia. Kyiv, Ukraina: Shkilnyi svit, 2007, 112 s.

- [19] V. I. Sudorov, «Dystantsiine navchannia u systemi kroskulturnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv haluzi turyzmu», zb. nauk. prats Umanskoho derzh. ped. un-tu imeni Pavla Tychyny, vyp. 2, ch. 2, s. 217–226, 2017.
- [20] Yu. V. Tryus, I. V. Herasymenko, V. M. Franchuk, Systema elektronnoho navchannia VNZ na bazi Moodle, Yu. V. Tryusa, Red. Cherkasy, Ukraina, 2012, 220 s.
- [21] Yu. V. Tryus, I. V. Stetsenko, L. P. Oksamytna, Vykorystannia systemy elektronnoho navchannia Moodle dlia kontroliu i otsiniuvannia navchalnoi diialnosti studentiv VNZ, Yu. V. Tryusa, Red. Cherkasy, Ukraina: MakLaut, 2010, 200 s.